

ve své brožurě z podzimu 1917 jako historického svědka proti oficiální sociální demokracii? Což nebude konce neustálému překrucování, přebarvování a zalhávání mých názorů a výroků i v listech, které nechtějí býti snad vědomě neslušné a ne-spravedlivé?

Nové knihy (8)

Nákladem B. Kočího vyšly *Divadelní vzpomínky T-ovy* (Václava Tille; stran 295 za K 9,—). Jsou zde bystré charakteristiky vynikajících mistrů domácích i cizích, Vojana, H. Kvapilové, Suzanny Desprès, Gzovské i jiných Rusů a Rusek, Saddy Vacco i Sary Bernhardtové, i dojmy z dramatických zájezdů autorových do Paříže, Berlína, Říma i Moskvy; a především nábadné studie režijní, plné kladných podnětů, k Noci na Karlštejně, Prodané nevěstě a Libuši. Pietná studie o hlavních dílech a zásadách Františka Zavřela uzavírá knihu, která má vlastnosti jemného i vášnivého milovníka divadelního z významné doby přechodné: svěží pud zvidavosti, podnikavou odvahu nového, uměleckou opravdovost a vroucnost.

Týmž nákladem *Františka Šorma Panic*. Veselohra o třech dějstvích (stran 111 za K 2,20).

Nákladem Hynkovým vydal *Otomar Schäfer Starosvětskou romanci* (stran 168). Práce Schäfrova jest způsobný a vkusný paděleček biedermeierovský, zhotovený spisovatelem velmi obratným. Všecky ty starosvětské figurky známe odjinud v jejich skladbě i celkovém rázu, buďtež to bratři Fortunátové, budiž to starý Anastasius Balatka s jeho violoncellem, budiž to Mimmi Stromsonová; všecky jsou čistotně oprášené jako figuriny z musejních skříní, žárlivé na svůj charakter, jak bývají jen knižní složeniny, upýpavé a obřadné před životem, jak bývají jen lidské starožitniny. Myslím, že tyto pečlivé herbářové preparáty nejsou vlastní oblastí literární tvorby páně Schäfrovy. Pokud jej znám, má svou jinak brutálnou, až cynickou notu divokých pudů životných, lásku pitvorných situací, dravý smysl hmotný i hmatný; tam bude nutno hledati i změřiti jednou jeho uměleckou sílu.

Nákladem Dědictví Komenského *Pohádka o třech podivných tovaryších* od Václava Řihy s obrázky *Jaroslava Panušky*. 2. vydání, stran 80.

Týmž nákladem *Josefa Kříčky Dítě a hudba*. Nové cesty v hudební výchově dětské. Úvodní studii napsal *Ferdinand Krch*.

Nákladem Šolcovým v Karlíně kniha moravského povídkáře *Viktora Kamila Jeřábka Trýzeň duše a jiné povídky* (stran 315). Ke knize připojen literárně kritický náčrt Antonína Matuly.

Nákladem Neubertovým román *Bohumira Treybala Mlýn* (stran 399 za K 6,50).

Nákladem autorovým v Novém Městě nad Metují *Jindry Imlaufa* povídka v dopisech *Churavec* (stran 85 za K 4,—). Trapný románek lásky hochá těžce nemocného a zdravé dívky.

Nákladem Topičovým *Max Brod: Tychona Brahe cesta k Bohu*, překl. Adolfa Weniga (stran 277). Ne veliké nebo mocné umění, ale čestné dílo, opravdové svou inspirací mravní: jak duch připoutaný tolikerým poutem k světu a jeho mučivým klamům přece se posléze osvobodí a nalezne v lásce boží. Úvod podává pěkný výklad o vzniku tohoto románu od autora. Originál jest místy psán prózou jadrnější než překlad.

Novoročenka grafické edice Veraikonu 1918. Ke slovu dostávají se zde bratři Čapkové, Emil Kleiner, Jakub Deml, Štěpán Jež, Jaroslav Jareš, Miloš Marten, Václav Nebeský, Emil Walter, František Tučný, Emanuel Hauner; otiskuje se dopis Mánesův a Alšův. Reprodukce tří obrazů Josefa Čapka, Vlastislava Hofmana Návrhu na pomník, aktu Alšova, Ex libris Jana Zrzavého.

Týmž nákladem výborná travestie z doby nejvášnivějších bojů rukopisných na konci osmdesátých let 19. století od některého z odpůrců jeho pravosti (prý zvěčnělého zemského inspektora prof. Kastnera) *Nové skládání o velkém pobití Tatarův* (stránek 22). Tento sešit pitvorného učeneckého humoru ilustroval kongeniálně *Zdeněk Kratochvíl*. Mezi jeho kresbami jsou některé vyřešeny do definitivnosti, která nemá sobě rovné v naší karikatuře umělecké. Kdesi četl jsem soud proslulého literárního kritika, kterého neuspokojily proto, že prý Kratochvíl nepracoval portréty jednotlivých učenců podle přírody, nýbrž podle fotografií; a to prý při karikatuře nejde. *Risum teneatis! Takové* argumenty mohou pronášeti vážně dnes lidé, kteří mají pověst uměleckých vzdělanců...

Činoherní cyklus,

který chystá Národní divadlo na jaře a v létě na paměť padesátého výročí svého základního kamene, nemůže plně uspokojiti těch, kdož touží, a právem, viděti v takovou dobu na jevišti *umělecké i básnické vrcholy* české produkce dramatické. Naproti tomu postavila se správa divadelní ve výběru těchto her na stanovisko prostě neumělecké: vzala, jak sama vyznává, ohled *výhradně* na hry, jichž látka jest *z domácího prostředí*, ať historického, ať soudobého. Že národní látka nezaručuje národního ducha uměleckého, ani ho nepodmiňuje, jest kritická pravda tak samozřejmá, jako že dvakrát dvě jsou čtyři, a jest prostě žalostné, že jest nutno připomínati ji ještě dnes veřejně. Tak odpadla zbytečně Sulamit, po mém soudu nejdokonalejší dramatická báseň Zeyerova, z něhož bylo by třeba vedle Neklana viděti ještě alespoň dvě jiné hry, aby se ukázala jeho básnická potence. Také Hilbert měl býti zastoupen alespoň jedním dramatem moderně společenským vedle historického kothurnu Falkenštejnova.

Dopisy Jaroslava Vrchlického se Sofií Podlipskou z let 1875—1876

byly v poslední době předmětem dvou vážných a opravdových posudků odborných v Listech filologických (5. sešit, str. 370 a n.) od dra Jana V. Sedláka a v Časopise Musea království Českého (str. 437 a n.) od prof. Jana Kabelíka. Obě recenze oceňují plně i estetickou hodnotu dopisů i jejich význam literárně historický a literárně vědný; s pochvalou zmiňují se také o mé úvodní studii a p. Kabelík i o poznámkách V. Brtníkových; nesrovnávají se však se zásadou ediční, kterou jsem stanovil pro toto vydání a již přijal za svou i p. Brtník, s otiskem diplomaticky věrným, který zachovává všecky chyby jazykové i nedopatření pravopisná. Důvody jejich jsou v podstatě ty, že jest nepietní k spisovateli ukazovati jej takto v nedbalkách,